

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilno avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovarisa
v Idriji.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovarish izhaja vsak petek popoldne. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.
Vse leto velja . . . 10.— K
pol leta 5.— „
četrt leta 2.50 „
posamezne številke po 20 h.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 20 h za petit-vrsto. Priloge poleg poštne 15 K.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 14 h
„ „ „ dvakrat . . . 12 „
„ „ „ trikrat . . . 10 „
za nadaljna uvrščenja od petit-vrste po 8 h.
Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Naročilno, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovarisa
v Ljubljani.

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštne.

Prvi strel.

(Tragedija v Matenji vasi.)

Daleč smo prišli na Kranjskem! Buda učiteljstva je zakipela pod vlado dr. Zajca-Lampeta do takega viška, da so začeli pokati samokresi. Vinko Brus, učitelj v Matenji vasi na Notranjskem, se je v petek dne 3. t. m., ob 9. uri zjutraj ustrelil.

Padla je prva žrtev, ki je ubežala sistemu zatiranja, preganjanja in gladovanja kranjskega učiteljstva, položivši lastno roko na mlado življenje.

Manj strašna noč je v črne zemlje krili, kot so pod svetlim solncem sužnji dnovi!

Tako grozno izpoved govori tragedija v Matenji vasi!

Sila razmer je bila jača od moči obupanega širaka, zato je napravil konec bednem življenju. Ako bi bili vsi tako mehki in nežni značaji, bi počilo na stotine samokresov: očetje, žene in otroci bi izdahnili v lastni krvi! Tako neznoša je beda, ki pritiska danes na kranjsko učiteljstvo, tako kruto krivične in pristranske so razmere, ki imajo svoj izvor v deželnem odboru in svojo protekcijo v c. kr. deželni šolski svet! Dokaz: razdelitev draginjskih doklad, kakor jo objavljamo na drugem mestu današnje številke!

Dr. Lampe in dr. Zajec ter njiju informator Janko Nepomuk Jeglič, ki mu očita-jo poneverbo ljudskega denarja, so uvedli tako strahovlado, da je niti na Turškem ni bilo enake.

Prelita kri v Matenji vasi kriči po osveti! Prelita kri v Mat. vasi kriči do neba, da mora biti konec takim razmeram! Ali pa si sedanji gospodarji ljudskega šolstva predstavljajo regulacijo učiteljskih plač v znamenju revolverja?

Na stotine pesti se kriči, na stotine duš proklinja, obup razjeda duše, pogled na otroke, na žene zbuja solze . . . Ali ni nikjer več pravice? Ali je res dana vsa oblast trinogom, krvosesom, ubijalcem? Ali naj se res vsi postrelimo, da nasitimo pohlep, po krvi naših besnih sovražnikov?

Ne! — Te radosti ne smemo napraviti tiranom! Poskakovali bi od veselja, ko bi

njihovo delo obrodilo s takim plodom! Zakaj oni so brez srca, brez duše, brez usmiljenja! Naše trpljenje, naša smrt bi dvignila njihovo brezsrčnost do vrha. Trpinčijo nas, a v smrt nas ne bodo pognali!

Maščujmo se z delom! Združimo se še tesneje, ne odnehajmo od svojih zahtev, ki so utemeljene v pravičnosti in pravici, bodimo neumorno delavni in vztrajni, da vržemo s prestola slovenske Nerone, da zlo mimo sistem in si ustvarimo človeka vredno in dostojno življenje!

Kri je porosila slovensko zemljo — žrtev je padla! V vsakem boju je tako! Iz smrti pa raste novo, sveže življenje! Prokletstvo njim, ki so krivi smrti! Mi pa delajmo in potrpijmo, dokler ne dozori nasilnost tako, da se v njej nasilneži sami za duše! Krotili so nas s »psi za plotom«. Kakor kaže tragedija v Matenji vasi, znajo psi tudi streljati! Vsi dvignimo orožje kulture, z njim se maščujmo, z njim pobijmo sovražnike!

Naše napredno časopisje je posvetilo temu žalostnemu dogodku posebno pozornost — gotovo je, da ga ne prezre niti drugo časopisje, niti naša kulturna zgodovina.

Zarja piše: »Iz Matenje vasi pri Prestranku prihaja poročilo o žalostnem dogodku, ki je pretresljiv pendant nemarnih in okrutnih klerikalnih persekucij kranjskega učiteljstva in ki mora kristjanom v deželnem dvorcu od sramu pognati kri v glavo, ako še niso otrpnili v njih vsi človeški občutki. Včeraj zjutraj pred začetkom šolskega pouka se je v Matenji vasi ustrelil ondotni učitelj, 27letni Vinko Brus. V smrt so ga pognale slabe gnotne razmere — te dni se je iztekla menica, ki je ni mogel pokriti. Njegovo zadnje upanje je bila draginjska doklada, katero mu je pa klerikalni deželni odbor odrekel. Nesrečnik je bil že nekaj dni pred izvršitvijo samomora ves obupan in je pravil svojim znan- cem, da si bo končal življenje. — Strahovalci kranjske dežele, ki imajo nesrečno žrtev na svoji vesti, lahko na grobu mladega fanta premišljajo o malopridnosti svoji infamne učiteljske gonje in lahko strahoma opazujejo sadove svojega krivičnega sistema. Namesto davno potrebne regulacije učiteljskih plač, ki bi vsem brez razločka zagotavljala za pošteno delo po-

šteno plačilo, so uvedli draginjske doklade, ki jih z brezobzirno in brezvestno pristranostjo razdeljujejo med svoje pristaše — med tiste, ki so bili, in med tiste, ki so postali. Denar, ki ga zbira vsa dežela, zlorablja za podlo kupovanje mrtvih duš, za sramotno nagrado neznačajnosti in nezvestobe — za bedo se ne brigajo, na resnične potrebe se ne ozirajo. Ako bi mogli pogledati v dušo mlademu fantu, ki je omagal in omahnil pod pretežko butaro, ako bi s telesnimi očmi mogli opazovati bridke zadnje boje z življenjem v njegovem srcu — kakšno neizmerno jezero gnusa in studa nad krivico bi ugledali v tej mladi duši! Ali ni dolžnost vseh, ki niso gluhi za pravico, tudi tistih, kateri so pomagali sedanjim deželnim mogotcem na sedlo, da napno vse sile in prejkoprej strmoglavijo z grehom prelite krvi omadeževano deželno klico? Ali ni naloga vseh, ki jim sirov fanatizem ni zadržal človeške vesti, tudi tistih, kateri so pri dosedanjih volitvah nevede in nehoote snovali neznošno strahovlado, da jo čimprej zopet podero, da kar najhitreje prepote do sramotno družbo iz deželnega dvorca? Mehak značaj se je zgrudil pod težko krivico, krepke in trde duše jo morajo porušiti! Tragedija v Matenji vasi kliče na boj!

»Slovenski Narod« poroča: »V Matenji vasi na Notranjskem se je včeraj, v petek, ob 9. dopoldne ustrelil ondotni učitelj Vinko Brus. Sel je v smrt kot žrtev klerikalne strahovlade na Kranjskem. Vinko Brus je bil star 27 let in je služil kot učitelj sedmo leto. Bil je živahen in simpatičen mlad mož, ki so ga vsi radi imeli, a živel je v skrajni bedi. Mizerna plača ga je zadrževala v dolgovih, iz katerih si ni znal pomagati. Večkrat je mislil, da zapusti učiteljski stan in si poišče kako drugo službo s plačo, vredno človeka, poizkušal je to tudi, a sreča mu ni bila naklonjena. Stradal je dalje in si pomagal z dolgovi, kot je vedel in znal. Po mišljenju je bil naprednjak, a se političnih bojev ni nič udeleževal. Samo enkrat je zaklical par nedolžnih besed. Bilo je to na nekem shodu, ki ga je priredil dr. Pegan. Brus se je tega shoda udeležil, in ko je dr. Pegan na tisti sirovi način, ki je njemu lašten, očital naprednim učiteljem, da iščejo

postranske zasluge, je Brus zaklical: »Ker nas preslabo plačate.« — Dr. Pegan je takrat odgovoril: »Še tega niste vredni.« A ni mu zadostovalo, da je Brusa tako rovtarsko nahrulil — tudi v črne bukve je dal zapisati Brusa. V zadnjem času so postale Brusove denarne stiske posebno hude. Zadnje njegovo upanje je bilo, da dobi drag. doklado. Že par tednov je govoril, da si bo pomagal, če dobi to borno draginjsko doklado, drugače pa da mu ne bo več živeti. Dokladi pa ni dobil. Ves okraj je vedel, da je Brus eden najbolj potrebnih učiteljev, a dočim so dobile te doklade klerikalne kreature, ki imajo hiše in premoženje, je ta revež ni dobil. Brusa je ta vnebovpijoča krivica strahovito potrla, zadnji čas je bil kar izgubljen, in včeraj je naredil konec vsi bedi in vsemu preganjanju in si je pognal kroglo v srce.

»Dan« pravi: »Kdor pozna naše učiteljstvo, ta ve, da mu ne manjka dobre volje in odločnosti. Vkljub slabim razmeram hoče živeti — toda krivica boli vsakega — in to je zakrivilo tudi samoumor mladega 27letnega učitelja. Ta smrt kliče do neba za maščevanje. — Mladi učitelj Brus je bil mehka, nežna duša. Bil je sin organista s Police. Kaj more dati organist danes svojemu otroku, nego ono prvo pomoč, da pride do kruha. Bogastva nima, posestva ne — za visoke študije ni denarja — torej boš učitelj. Tako gre rod za rodom . . . Poznali smo ga. Bil je tih in zamišljen človek. Ostalo je v njem še preveč poštenja. Te dni je imela zapasti neka mala menica. Danes je težko za denar — in kdor je bil kdaj sam v takem položaju — ve, kako je. Upal je na doklado. Ta pa je bila namenjena samo Slomškarjem. Imel je preveč značaja, da bi bil Slomškar in preveč pošten, da bi preživel rok, ko je bilo treba menico plačati. Škoda, da ni sklepal logično: ako so lumpje zgoraj — zakaj bi bil jaz pošten. Pred sodišče naj bi šel in povedal: »Ali je moja dolžnost — biti pošten, če so drugi krivični.« — Morebiti bi ga bila doletela kazen, ker male tatove zapirajo, velike pa izpuščajo. Tako so se k denuncijantom v dež. odboru pridružili — morilci. — Nečemo, da bi ta zgled vplival slabo. Učiteljstvo naj vztraja — ljudstvo pa naj izpre-

LISTEK.

Iz umetniškega sveta.

Koncert Ravnik-Rijavec.

(Mestni dom 3. januarja 1913.)

Kaj je treba fantu, ki je mlad in zdrav, da bi sanjaril in se ukvarjal z umetnostjo? Delal naj bi — toliko je koristnih poklicev na svetu! —

Iv. Cankar (Krpanova kobila).

Tako ali podobno modrujejo naši ljudje in se zaničljivo posmehujejo, kadar krene nadebuden fant na ono težko in trnjevo pot, ki so jo hodili domalega vsi naši umetniki. Stradali so, domovina jim ni mogla pa časih tudi ni hotela pomagati. Tujina je šele spoznala njih zmožnosti. Morda je isto usojeno tudi mladima umetnikoma Ravniku in Rijavcu, ki sta dne 3. januarja 1913 na koncertu v Mestnem domu ljubljanski publikij pokazala sadove svojih dosedanjih glasbenih študij in potrdila mnenje glasbenikov, da sta talenta.

Oba sta bila učenca Glasbene Matice v Ljubljani. Ravnik je sedaj gojenec pra-

škega konservatorija, Rijavec pohaja c. kr. akademijo za glasbo na Dunaju. Prvi je znan po svojih skladbah, priobčenih v Novih Akordih, drugi po svojih koncertnih nastopih v Gorici in na Dunaju. Dobra aranžirana osebna agitacija sedaj je pripomogla, da so poslušalci skoro docela napolnili dvorano Mestnega doma in z velikim zanimanjem sledili izvajanju posameznih točk precej obsežnega vzporeda.

Začel ga je Ravnik z Mozartovo tretjo fantazijo v C molu. Tekom večera je prednašal še Rusa Rachmaninoffa Elegijo op. 3, št. 1, istega skladatelja Polichinelle op. 3, št. 4, ter svoji skladbi »Večerno pesem« in »Moment«, vse s hvale vredno tehniko in razumevanjem. Zadnji dve skladbi sta jako posrečeni klavirski stvari, ki jih poleg modernega duha odlikuje zlasti zavdanja vredna invencija. — Mlademu pianistu-komponistu je občinstvo prirejalo presrečne ovacije in se mu za užitek zahvaljevalo po vsaki točki z dolgo trajnim ploskanjem.

Rijavec je prepel nič manj kot 13 samospevov. Naj bolj je ugajal v ariji Rudolfa iz »Bohème« in romanci Radamesa iz »Aide«, je pa on edini moških pevcev, ki se je upal na težke Lajovčeve samospeve, ki so bili dosedaj marsikomu trd oreh. Priti je moral šele pevec takih zm-

žnosti in tako muzikalno naobražen kot je Rijavec. Ljubeznivo je podal skladbo »O, da deklíč dragi moj«, še skoro lepše ono »Jaz pa vem, ena dušica« z milim tekstom Vide Jerajeve, najboljša pa tajinstveno podoknico »Devojčica moja, ti davno že spiš«, biser slovenskih samospevov. Napredek Rijavčev je naravnost kolosalen. Svoječas je pel skozi nos, danes ima močan, poln glas, prijeten v nižini in krasno doneč v višini. Rijavec poje z lahkoto, brez grimas v obrazu, njegovo prednašanje je izrazito zaradi pevčevega dobrega okusa. Boljšega interpreta težkih, občutnih Lajovčevih pesmi, ki iz njih odsevajo žalost, boleost in hrepenenje, si težko mislim. Prorokujem mu lepo bodočnost, postati zna junaški tenor! Poleg omenjenih skladb je zapel Rijavec še dr. Gojmir Krekovo »Zaprta so njena okenca«, Michlovo Prešernovo gazelo — da jo ljubim«, Mozartovo arijo Tamina iz opere »Čarobna piščal«, Ravnikovi »Vasovalca in »Hrepenenje«, vse z občutkom in razumom. Pesem angela iz Sattnerjevega oratorija »Assumptio« je bila v tempu nekoliko prehitra. Rijavca je pri vseh pesmih na klavirju spremljal Ravnik in se izkazal dobrega, diskretnega spremljevalca.

Poslušalci so bili od njegovih izvajanj navdušeni, ploskanje se kar ni hotelo po-

leči. Dolg je bil vzpored koncerta, a občinstvo se ni naveličalo poslušati.

Od prirediteljev koncerta naprošen za sodelovanje, je nastopil tudi mešani zbor slovenskega pevskega društva »Ljubljanski Zvon« in zapei Adamičevi skladbi »Ptička« in »Mlad junak po vasi jezdi«. Odkritosrčno priznam: ne posebno dobro. »Ljubljanski Zvon« poje točnejše in mnogo boljše. Topot se je pevčevom poznala utrujenost od Silvestrovega nastopa in posledice noveletnega razpoloženja.

Koncert je uspel v moralnem in v gmotnem oziru izvrstno, saj zadnje je bil njegov postranski namen, da si z eventualnim dobičkom prireditelja zasigurata nujno potrebno denarno pomoč za nadaljevanje svojih študij. Glasbeni gourmandi so dobili s koncertom Ravnika in Rijavca lepo noveletno darilo, kogar ni bilo, pa mu je v resnici lahko žal! —ec.

Slovensko deželno gledališče.

Na Treh kraljev dan je v Hoffmannovih pripovedkah« pela poleg Antoniji- ne vloge tudi Giulietta primadona Lowzinska s hvalnim uspehom. Dobri so bili tudi Harfner, Fejfar, Krizaj in Richtarjeva. Gledišče razprodano: Prihodnji teden Weissoy »Naskok na mlina«.

vidi, kako se godi onim, ki vzgajajo našo mladino, in naj stopi na stran učiteljstva. Ako si reši šolo in učiteljstvo, si reši svojo bodočnost. Prvi žrtvi pa — blag spomin.

Bojkot.

Vsako leto ob tem času zapoje klerikalne bojkotne strune. To je s stališča klerikalne samogoltnosti razumljivo. Sedaj se obnovlja naračnina na liste, in klerikalcem je treba nebo in hudiča klicati na pomagaj, da z nadprirodnimi silami ujamejo nekaj naračnikov, ki jih z zvijačami, z lažmi in z drugimi takimi lepimi rečmi odjedo drugemu časopisu.

Ze večkrat smo imeli žalostno priliko konstatirati, da je klerikalcem dovoljeno razglašati bojkot, kakor da zanje ne eksistuje noben zakon in noben državni pravnik. Mi tega seveda ne smemo, ker bi nas takoj pobelili; klerikalci pa so država v državi in oni lahko neženerirano delajo tudi tako, kakor je to v popolnem nesoglasju z veljavnimi zakonitimi določili. Kakor povsod pri nas, tako imajo tudi glede bojkotnega gibanja dvojno mero: eno za klerikalce, drugo za neklerikalce.

Kaj so že klerikalci poizkusili, da bi uničili »Učiteljsko tiskarno«, naš list, »Popotnika«, »Zvonček« in vse naše naprave in vsa naša podjetja! Tega ni mogoče ob kratkem povedati. Izmaknili so celo na način, ki je lasten tatovom, šolske tiskovine iz naše zaloge, da so vzorce potem porabili v »Katoliški tiskarni«. Denuncirali so našo tiskarno tvornicam papirja, češ da je ustavila izplačila, samo da ji vzamejo kredit. Takim dejanjem pravijo v navadnem življenju lumparija! Še s strupom naj začeno in s Štrukljevim brušenimi noži!

Ustanovili so »Slovenskega učitelja«, da bi delali našim listom konkurenco. Ko pa smo mi začeli zgolj iz potrebe izdajati »Zvonček«, so zagnali velikansko vpitje in ga ženo vsa leta do današnjega dne: list je brezverski! Ven z njim!

Tako se glasi ta klerikalna bojkotna pesem že 14. leto. In zvest svoji stari navadi, je temu bojkotnemu gibanju posvetil »Slovenec« takoj 1. številko tega lista, piščoč doslovno: Hoteli so svoj čas izpodiniti ali vsaj oškodovati mladinski list »Vrtec«, zato so ustanovili nov list »Zvonček«. Ne spuščamo se v kritiko o notranji vrednosti tega lista, poudarjamo le, da ga že to dovolj kompromitira, ker izhaja v »Učiteljski tiskarni«, v tem zastrupljenem ozračju, kjer se kujejo najgrše psovke zoper vse to, kar nam je sveto in drago; in vse te podle napade podpira, vsaj gmotno, tudi »Zvonček«. Pa saj že otroke priganja k bojkotu, ko vedno ponavlja na platnicah z debelimi črkami: »Svoji k svojim!«

Ampak ta »Slovenec« logika! On proglašja bojkot, pa pravi v isti sapi, da ga mi proglašamo! To je ravno tako, kakor povest o tistem tatu, ki je bežal in kričal, da lovi tata!

Kaj naj odgovorimo na take klerikalne hudobije?

Ni treba nič besed — treba je dejanj! Našim podjetjem je treba podpore, našim listom naročnikov — potem nas ne uniči vsa zelena klerikalna zavist in brezmejna, hudobna, škodoljubna zlobnost!

Vsi moramo na delo! Vsi — od prvega do zadnjega! Agitirajmo, sami naročimo, sami pridobivajmo naročnikov! Od hiše do hiše! Število novih naročnikov se mora pomnožiti na stotine! »Učiteljski Tovariš«, »Popotnik«, »Zvonček« morajo povsod, kjer bivajo nam prijazni in naklonjeni ljudje!

To bodi klerikalnemu bojkotu najlepši, najboljši odgovor — odgovor dejanja!

Zlasti okrajna učiteljska društva morajo takoj na vztrajno delo! Od njih bomo zahtevali strog odgovor!

Kako cenijo Slomškarje?

Tam na Dolenjskem je služboval tovariš, ime na razpolago, dobrohoten mož, ki je živel vzorno, zgled celi fari. Prirojeno mu je bilo le »štrebarstvo«, zato se je vedno potapljal v mislih, da mora postati najprvo nadzornik, potem deželni in državni poslanec. Kar iz glave mu niso šli ti lepodoneči bodoči naslovi. Da pa to doseže, mu treba postati Slomškar. In postal je veren sluga Nadslomškarja Jakliča. Trebalo je pokazati vsestransko delo nad »dobrim ljudstvom«. In delal je pri vseh katoliških organizacijah, posebno pa mu je bila pri srcu posojilnica. Ljudje so spoznali v učitelju nesebičnega, požrtvovalnega moža in ga spoštovali. Pošten človek bi sodil, da ga bo domači župnik kot vrlega sobojevnika za »katoliške« organizacije vneto podpiral. Zgodilo se je nasprotno. Tovariš je užival med ljudmi prevelik ugled, večji kot župnik. »To pa vendar ne gre,« si je mislil župnik in začel proti učitelju intrigrirati. Zaradi neke male napake v posojilnici, ki je pa učitelj ni zakrivil iz kake sebičnosti, je nastal ogenj

v strehi. Udrihali so pri sejah po njem, in prej učitelju vdano ljudstvo je potegnilo z župnikom. In splaval je po vodi prvi blesteči naslov: c. kr. okr. šols. nadzornik. Učitelj, ki je v smislu katoliške organizacije žrtvoval ves prosti čas za njeno korist, je ostal osamljen. Naprednjaki so se mu muzali, klerikalci pa so se ga ogibali. Ni mu kazalo drugače, da je prošil za drugo mesto, ki ga je tudi dobil, saj v Ljubljani še niso tako nevaležni. In ta dobri učitelj še vedno osrečuje ljudstvo z organizacijami. Kdo ve, če mu ne bodo klerikalci tudi na novem mestu plačevali z nevaležnostjo. Ivan, varuj se jih!

Da pa še drastnejše dokažem, koliko cenijo klerikalci svojega somišljenika-učitelja, evo vam resnično dogodbo, ki se je vršila v času, ko so obhajali na Dunaju evharistični kongres. Z veliko vneto je vabil tovariš Štrukelj svoje somišljenike na dunajski shod. Precej jih je šlo na Dunaj, da se tam pokrepčajo in utrdijo v naukih svete vere. V času, ko je trajal kongres, pa se je pripeljal na Kranjsko lepo rejen župnik, bogat mož, ki ima na Dunaju veliko hišo. Dragocen briljantov prstan mu je krasil elegantno roko. Posetil je znano mu rodovino, in začel se je sledeči dvogovor:

Gospa: »To je lepo, da nas obiščete. Kako se vam godi na Dunaju v Vaši krajsni hiši?«

Župnik: »Hvala, prav dobro. Stanovanje sem odstopil gg. duhovnikom, ki so sedaj na kongresu, jaz pa sem prišel obiskat ljube Kranjce. Bojim se samo, da bi mi gospodje stanovanje ne pokvarili.«

Gospa: »Ali ste kuharico pustili na Dunaju? Gotovo bo stregla gospodom.«

Župnik: »Ne, kuharica je prišla z mano.«

Gospa: »Kdo bo pa snažil obleko in črevlje gospodom duhovnikom?«

Župnik: »Kdo drugi kot učitelji; čemu pa so jih vzeli gospodje s sabo?«

In zardela je gospa, tako jo je bilo sram.

Kaj pravite k temu dialogu, g. Štrukelj?

Vlagajte prošnje!

V ljubljanski okolici je razpisanih do 31. januarja 1913 21 službenih mest, med temi sedem mest v Spodnji Šiški, pet na Viču, po eno mesto v Brezovici, na Dobrovi, v Horjulu, v Zalogu, v St. Jurju, Škocijanu, v Rakitni, v Zapotoku in Želimi. V kamniškem okraju je razpisanih sedem mest. Tovarišice in tovariše pozivamo, naj prosijo! Nikar se ne izgovarjajte: »Saj ne bom dobil, ker nisem Slomškar!« Posebno opozarjamo dobro kvalificirane in starejše tovariše in tovarišice na službena mesta v Sp. Šiški in na Viču. Krajni šolski sveti so tu v naprednih rokah in ti bodo sestavljali terne predloge. Videli bomo, če bo potem deželni šolski svet imel zopet drzno čelo, imenovati druge, izven terne stoječe. Pravimo vam, prosite, da bomo imeli dovolj dokazov, da deželni šolski svet postopa pristransko, ako imenuje samo tiste, ki so tiskani v koledarja Slomškarjev!

Razdelitev draginjskih doklad.

Kranjski deželni odbor je »po previdnosti« draginjske doklade učiteljstvu tako-le razdelil:

Okraj Brdo:

- † Sarc Hedvika v Moravčah 20%
- De Toni Ana v Dobu 10%
- † Grebenc Ana v Cemšeniku 25%
- † Pozenel Matilda v Dolskem 20%
- † Stare Marija v Blagovici 25%
- † Bitenc Marija v Ihanu 20%
- Korban Ivana v Dolu 10%
- † Cegnar Ivana v Vrhpoštu 25%

Okraj Cerknica:

- † Medic Marija v Cerknici 10%
- Boje Stefanija v Cerknici 10%
- Peče Marija v Cerknici 10%

Okraj Črnomelj:

- Znanec Marija v Starem trgu 10%
- Mencinger Lucija v Dragatušu 10%
- Završan Franciška v Doblčah 10%
- Drakster Adam v Planini 10%
- † Primožič Jospina v Črnomlju 25%
- Mikolč Ludvik v Črnomlju 10%
- Bukovic Ljudmila v Črnomlju 10%
- Kordiš Aleksandrina v Vinici 10%
- Peterlin Marija v Radencah 10%
- Poljšak Felicita v Stari Lipi 10%

Okraj Idrija:

- Ježenc Marija v Godovcu 10%
- † Močnik Marija v Zireh 20%

S† zaznamovani so člani »Slomškove zveze«, oziroma klerikalnega mišljenja. — »Križ nas loži. Če je bil pa kdo po nedolžnem križan, naj se zgleda, da mu odvzamemo križ, ali mu pa pomagamo težki križ nositi.«

- Podobnik Leopoldina v Gori 10%
- † Tratnik Franc v Črnem Vrhu 25%
- † Kos Henrika v Črnem Vrhu 20%
- † Kogej Leopoldina v Vojskem 25%
- † Gabrovšek Ivan v Sp. Idriji 20%

Okraj Ilirska Bistrica:

- Dolgan Marija v Zagorju 10%
- † Sušel Katarina v Zagorju 25%
- Mauer Franciška v Sembijah 10%
- † Baša Alojzija v Premu 20%
- † Tomšič Olga v Trnovem 20%
- † Trampuš Lucija v Vrbovem 25%
- † Trampuš Alojzija v Vrbovem 20%
- † Cigoj Marija v Harijah 25%
- † Oranič Helena v Podstenjem 25%

Okraj Kamnik:

- Bergant Pavla v Spitaliču 10%
- † Albrecht Antonija v Mekinjah 20%
- † Birc Dominik v Vodica 25%
- † Trošt Angela v Vodica 20%
- † Bole Zinka v Domžalah 25%
- Štefančič August v Kamniku 15%
- † Pogačar Andrej v Kamniku 25%
- † Klančar Augusta v Kamniku 25%
- † Odlasek Marija v Kamniku 25%
- † Čenčič Angela v Kamniku 20%
- † Kenda Angela v Kamniku 20%
- † Fišer Helena v Kamniku 20%
- † Kratnar Marija v Kamniku 25%
- † Krištof Anton v Radomljah 25%
- † Grom Franja v Zg. Tuhinju 20%
- † Kocijančič Juljana v Trzinu 25%
- Grkman Emilija v Mengšu 10%
- † Dežman Pavla v Mengšu 20%
- Praprotnik Friderik v Homcu 10%
- † Koman Maks v Domžalah 25%
- † Grčar Angela v Kouendi 25%
- Potočnik Pavla v Komendi 10%

Okraj Kočevje:

- † Peterlin Alojzij v Fari 25%
- † Ivan Stalcar v Kočevju 25%
- † Murgel Leontina v Kočevju 15%
- † Jonke Olga v Kočevju 25%
- † Ganselmayer Ana v Kočevju 25%
- † Petschauer Ivan v Lienfeldu 25%
- † Pavlovec Marija v Borovcu 25%
- † Reven Adela v Stari cerkvi 25%
- † Locker Emil v Reichenau 15%
- † Klun Neža v Kuželju 25%
- † Bjenkuš Alojzij v Starem kotu 25%

Okraj Kostanjevica:

- Gantar Ivan v St. Jerneju 10%
- Jurečič Franc v St. Jerneju 20%
- † Ogorelec Adela v Vel. Dolini 10%
- Juvanc Terezija v Vel. Dolini 10%
- Čerov Gabriela v Sv. Križu 10%

Okraj Kranj:

- Jugovic Franja v Kranju 10%
- † Roos Marija v Kranju 25%
- † Krušič Pavla v Cerkljah 25%
- † Bohinc Ivana v Cerkljah 25%
- † Plevec Marija v Senturški gori 25%
- Valenčič Ivana v Velsovem 10%
- Lampe Ivana v Predosljem 10%
- Kecel Amalija v St. Jurju 10%
- † Kovačič Terezija v Goričah 25%
- Sežun Alojzij v Mavčičah 10%
- † pl. Kleinmayer Marija v Smartnem 25%
- † Bartolotti Margareta v Smartnem 25%
- † Jaklič Julija v Besnici 25%
- † Kmet Herman v Besnici 20%

Okraj Kranjska gora:

- † Schitnik Ema v Jesenicah 20%
- † Salberger Rosa v Jesenicah 20%
- Jaklič Antonija v Koroški Beli 10%
- Černe Kornelija v Koroški Beli 10%
- † Detela Nežica v Kranjski gori 25%
- Jeglič Amalija v Dovjem 10%
- † Eisenhardt Gizela v Belapeči 25%
- Škof Franc v Sv. Križu 10%

Okraj Krško:

- Vovk Emilija v Raki 10%
- Peršič Terezija v Raki 10%
- † Lomšek Anton v Cerkljah 25%
- Mavrin Alojzija v Cerkljah 10%
- Brtoncelj Jospin v Cerkljah 10%
- Cirar Pavla v Krškem 10%
- Bavdek Marija v Leskovcu 10%
- † Rostohar Karol v Vel. Trnu 25%
- Jak Ana v Vel. Podlogu 10%

Okraj Litija:

- † Lilija Alojzij v Polšniku 20%
- † Abram Ljudmila v Sv. Križu 20%
- † Abram Leopoldina v Sv. Križu 20%
- † Gospodarič Rasa v Kresnicah 25%
- † Jager Ivana v Zagorju 20%
- Tanzig Vera v Izlakah 10%
- Trobiš Jožef v St. Lambertu 10%
- Jankovič Franja v Toplicah 10%
- Simončič Ivana v Toplicah 10%
- Stepišnik Ivan v Toplicah 10%
- † Tomšič Emil v Smartnem 25%
- † Poljanec Rudolf v Smartnem 25%
- Klander Marija v Prežganjem 10%
- † Sakotnik Angela v Vačah 20%

Okraj Ljubljana (okolica):

- Račič Marija v Brezovici 10%
- † Kraker Angela v Brezovici 20%
- † Kaliger Emilija v Logu 20%
- † Jamšek Ernesta na Studencu 20%
- † Jamšek Ivana na Studencu 20%
- Rupnik Albina na Studencu 10%
- † Omejc Ljudmila v Črnučah 10%

- Hann Karolina na Dobravi 10%
- † Rant Leopoldina na Dobravi 20%
- Malovrh Hedvika na Ježici 10%
- † Fajdiga Ana na Ježici 20%
- † Cerar Angela v St. Jurju 25%
- Škerjanc Marija v Sv. Jakobu 10%
- † Lapajnar Viktor v Notranji gorici 20%
- † Primožič Ivan v Škocjanu 20%
- † Furlan Terezija v Škocjanu 20%
- † Pichler Roza v Lipoglavu 25%
- † Skulj Terezija v Šmarju 25%
- † Valenta Berta v Šmarju 20%
- † Crnologar Terezija v Šmarju 20%
- † Fajdiga Marija v Smartnem 20%
- † Vođe Anton v Rudniku 25%
- † Černe Roza v Rudniku 25%
- † Erbežnik Augusta v D. M. v Polju 25%
- † Šimenc Gabriela v D. M. v Polju 20%
- † Steyer Elizabeta v D. M. v Polju 25%
- † Bregar-Drol Neža v Zg. Šiški 10%
- † Vilfan Andrej v Preski 25%
- † Vider Marija v Preski 25%
- † Verne Teodora v Sostrem 25%
- Vizjak Ana v Sostrem 10%
- Moos Ana v Sp. Šiški 10%
- † Wagner Josip v Sp. Šiški 25%
- † Berglez August v Sp. Šiški 20%
- † Pellon Hermina v Sp. Šiški 25%
- Hubad Serafina v Sp. Šiški 10%
- † Vencajs Milena v Sp. Šiški 10%
- † Gabršček Vida v Sp. Šiški 20%
- † Jerše Josip v Sp. Šiški 20%
- † Cerar Marija v Sp. Šiški 20%
- † Luder Franja na Viču 25%
- † Sorn Vida na Viču 25%
- Kunaver Paul na Viču 10%
- † Košak Marija na Viču 25%
- † Peče Hermina na Viču 20%
- † Adamič Antonija na Viču 20%
- † Ravnikar Anica na Viču 20%
- † Ravnikar Jospina na Viču 20%
- † Šnidmayer Erna na Viču 20%
- † Zan Emil na Viču 20%
- † Rot Antonija v St. Petru 25%
- † Vajdič Albertina v St. Petru 20%
- † Odlasek Ljudmila v St. Petru 20%
- † Toplikar Julija v St. Petru 20%
- † Jovan Roza v St. Vidu 25%
- † Satler Kristina v St. Vidu 25%
- † Jeločnik Aleksander v St. Vidu 25%
- † Jovan Maks v St. Vidu 20%
- † Porenta Uršula v St. Vidu 25%
- † Grebenc Ana v Sori 10%
- † Bosia Franc v Zelimi 20%
- † Drašček Anton v Zalogu 20%
- Franka Helena na Brezjah 10%

Okraj Logatec:

- † Zupančič Franciška v Medvedjem brdu 25%
- † Smole Ivana v Planini 25%
- Kalmus Friderika v Planini 10%
- † Hladnik-Pehano Evgenija v Sp. Logatcu 10%
- † Palme Marija v Sp. Logatcu 20%
- † Curk Marija v Hotedršici 25%
- † Brezovšek Pavla v Rovtjah 20%

Okraj Lož:

- Modic Justina v Igavasi 10%
- Mazi Viljem v Igavasi 10%
- Vizin Antonija v Sv. Trojici 10%
- † Kozamerik Marija v Staremtrgu 20%
- Smolih Rupert v Staremtrgu 10%

Okraj Metlika:

- Ogolin Ana v Črešnjevcu 10%
- Škofjanc Zoiija v Podzemlju 15%
- Erzin Ana v Semiču 10%

Okraj Mokronog:

- † Pirnat Ivan v Mokronogu 20%
- Donat Amalija v Mokronogu 10%
- Košena Ludovika v Mokronogu 10%
- Harbich Ana v St. Ruprechtu 10%
- † Simončič Sospina v Trzišču 20%

Okraj Novomesto:

- † Podgoršek Gothard, franciškan v Novem mestu 25%
- † Avser Atanazil, franciškan v Novem mestu 25%
- † Marovt Hugo, franciškan v Novem mestu 25%
- † Strauvs Beno, franciškan v Novem mestu 25%
- † Ottaril Tomaž, franciškan v Novem mestu 25%
- † Žurga Ivan, franciškan v Novem mestu 25%
- † Vester Krizostom, franciškan v Novem mestu 25%
- † Petrič Kornelij, franciškan v Novem mestu 25%
- Kavčič Milena v Mirnipeči 10%
- † Ferjan August v Šimihlu 20%
- Langer Franc v Čermošnjicah 10%
- Štimfel Marija v Čermošnjicah 10%
- Bode Marija v Prečni 10%
- Klarič Marija v Novem mestu 10%
- Kilar Ana v Novem mestu 10%
- Turk Adela v Novem mestu 10%
- Zakrajšek Marija v Stoplčah 10%
- Habe Marija v Brusnicah 10%

Okraj Postojna:

- † Vilhar Franciška v Nadanjmselu 20%
- Petteros Marija v Postojni 10%
- † Burnik Alojzija v Postojni 10%
- Kopač Leopold v Postojni 15%
- † Kozamerik Justina v Postojni 25%
- Vilhar Pavla v Kalu 25%
- Prošeren Ivana v Slavini 15%